ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 24.8.2020 г.
COM(2020) 448 final

2020/0213 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СЪВЕТА

за предоставяне, по силата на Регламент (ЕС) 2020/672 на Съвета, на временна подкрепа на Чешката република с цел ограничаване на риска от безработица при извънредните обстоятелства вследствие на избухването на COVID-19

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

• Основания и цели на предложението

С Регламент (ЕС) 2020/672 („Регламентът за SURE“) се урежда предоставянето на финансова помощ от Съюза на държавите членки, които изпитват или са сериозно застрашени от тежък икономически шок, причинен от избухването на COVID-19. Предвидената в Регламента за SURE подкрепа е предназначена преди всичко за финансирането на схеми за подпомагане на работата на непълно работно време или подобни мерки за защита на работниците и служителите, както и на самостоятелно заетите лица, и съответно — за намаляване на последиците от безработица и загуба на доходи, както и, в допълнителен аспект, за финансирането на някои здравни мерки, по- специално на работното място.

На 7 август 2020 г. Чешката република поиска финансова помощ от Съюза по силата на Регламента за SURE. В изпълнение на член 6, параграф 2 от Регламента за SURE Комисията се консултира с чешките власти, за да провери внезапното и съществено увеличение на извършените и планирани публични разходи, пряко свързани с въведените в отговор на пандемията от COVID-19 схема за подпомагане на работата на непълно работно време — програмата „Антивирус“ (и нейните подпрограми вариант А и вариант Б) и подобни мерки, насочени към непреките разходи за труд (вариант В на програма „Антивирус“) и подпомагане на самостоятелно заетите лица. По-специално, увеличените разходи обхващат:

а) варианти А и Б на програмата „Антивирус“ за частично субсидиране на разходите за заплати при работодателите от частния сектор, принудени да преустановят или значително да ограничат стопанската си дейност като пряко следствие от предприетите от властите мерки (вариант А) или косвено — поради отрицателното икономическо въздействие на пандемията (вариант Б): тук спадат например наетите лица, които не са в състояние да работят поради ограничения за пътуване, недостиг на необходимите за дейността им материални и нематериални блага и/или намалено търсене на крайните продукти. При вариант А държавата субсидира 80 % от изплащаните възнаграждения, но не повече от 39 000 крони на наето лице на месец. При вариант Б държавата субсидира 60 % от изплащаните възнаграждения, но не повече от 29 000 крони на наето лице на месец. Докато участва в схемата, работодателят не може да уволнява наетите лица, за които получава субсидии. Периодът на тези мерки е от 12 март до 31 август 2020 г.;

б) вариант В на програмата „Антивирус“ за частично субсидиране на непреките разходи за труд (например плащаните от работодателя социалноосигурителни вноски) на малките предприятия (до 50 наети лица), които поддържат заетостта и разходите за заплати на равнище най-малко 90 % от това, което е било в края на март 2020 г. Основата на изчисляването е ограничена до 150 % от средната брутна заплата в Чешката република. Субсидията може да се предоставя за част от периода юни—август 2020 г. или за целия този период;

в) програмата „Pětadvacítka“, с която се предоставя данъчно облекчение от 500 крони на календарен ден на човек на самостоятелно заетите лица, които поради риск за общественото здраве или предприетите от властите кризисни мерки са били принудени да преустановят или значително да ограничат стопанската си

дейност. Програмата е разделена на два периода на субсидиране: от 12 март до 30 април 2020 г. и от 1 май до 8 юни 2020 г.;

г) частично освобождаване на самостоятелно заетите лица, които запазват заетостта за периода на подпомагане, от здравно- и социалноосигурителни вноски. Държавата поема плащането на съответната вноска, дължима за месеците от март до август 2020 г. Максималният подлежащ на отмяна размер се определя от закона;

д) помощ за грижи за самостоятелно заетите лица, с която се компенсира понесената от тях загуба на доходи поради необходимостта да се грижат за деца или за зависими от грижи лица вследствие на затварянето на детските заведения и заведенията за социални грижи. Дневният размер на помощта е 424 крони за март и 500 крони за април, май и юни.

Чешката република предостави на Комисията необходимите сведения.

Предвид наличните доказателства Комисията предлага на Съвета да приеме решение за изпълнение, с което на Чешката република по силата на Регламента за SURE да се предостави финансова помощ в подкрепа на горепосочените мерки.

- **Съгласуваност с действащите разпоредби в тази област на политика**

Настоящото предложение е напълно съобразено с Регламент (ЕС) 2020/672, по силата на който е изготвено.

С настоящото предложение се допълва друг правен инструмент на Съюза за предоставяне на подкрепа на държавите членки при извънредни ситуации — Регламент (ЕО) № 2012/2002 на Съвета от 11 ноември 2002 г. за създаване на фонд „Солидарност“ на Европейския съюз („Регламент (ЕО) № 2012/2002“). На 30 март бе приет Регламент (ЕС) 2020/461 на Европейския парламент и на Съвета, с който в обхвата на посочения инструмент се включват тежките извънредни ситуации в областта на общественото здраве и се определят специални операции, допустими за финансиране.

- **Съгласуваност с други политики на Съюза**

Предложението е част от набор от мерки, разработени в отговор на настоящата пандемия от COVID-19, като „инвестиционната инициатива в отговор на коронавируса“, и допълва други инструменти в подкрепа на заетостта, като Европейския социален фонд и Европейския фонд за стратегически инвестиции (ЕФСИ)/InvestEU. Като предвижда заемането на средства и след това отпускането на заеми в подкрепа на държавите членки в този конкретен случай на пандемия от COVID-19, настоящото предложение служи като втора защитна линия за финансиране на схеми за подпомагане на работата на непълно работно време и подобни мерки, които спомагат за съхраняването на работните места и оттам — за защитата на работниците и служителите, както и на самостоятелно заетите лица срещу риска от безработица.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

- **Правно основание**

Правното основание на настоящия инструмент е Регламент (ЕС) 2020/672 на Съвета.

- **Субсидиарност (при неизключителна компетентност)**

Предложението е в резултат на отправено от държава членка искане и като проява на европейската солидарност предоставя на тази засегната от избухването на COVID-19 държава членка финансова помощ от Съюза под формата на временни заеми. Като втора защитна линия такава финансова помощ ще облекчи временно увеличените публични разходи на правителството за схеми за подпомагане на работата на непълно работно време и подобни мерки и ще спомогне за съхраняването на работните места и оттам — за защитата на работниците и служителите, както и на самостоятелно заетите лица срещу риска от безработица и загуба на доходи.

Тази подкрепа ще е от полза на засегнатото население и ще смекчи прякото социално и икономическо въздействие, причинено от настоящата криза с COVID-19.

- **Пропорционалност**

Предложението е съобразено с принципа на пропорционалност. То не надхвърля необходимото за постигането на целите на инструмента.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ, КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

- **Консултации със заинтересованите страни**

Предложението трябваше да се изготви в съкратени срокове, за да може да се приеме своевременно от Съвета, поради което не бе възможно да се проведе консултация със заинтересованите страни.

- **Оценка на въздействието**

Поради спешния характер на предложението не беше направена оценка на въздействието.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Комисията следва да може да заема средства на финансовите пазари, които след това да предоставя в заем на държавата членка, искаща финансова помощ по инструмента SURE.

Освен предоставянето на гаранции от държавите членки са предвидени и други мерки с оглед на финансовата стабилност на схемата:

- стриктен и консервативен подход към финансовото управление;
- изграждане на портфейл от заеми, при който се ограничава рискът от концентрация, годишната експозиция и прекомерната експозиция към отделни държави членки, като същевременно се осигуряват достатъчни ресурси за най-нуждаещите се държави членки; както и
- възможности за подновяване на дълга.

2020/0213 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СЪВЕТА

за предоставяне, по силата на Регламент (ЕС) 2020/672 на Съвета, на временна подкрепа на Чешката република с цел ограничаване на риска от безработица при извънредните обстоятелства вследствие на избухването на COVID-19

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕС) 2020/672 на Съвета от 19 май 2020 година за създаване на Европейски инструмент за временна подкрепа с цел смекчаване на рисковете от безработица при извънредни обстоятелства (SURE) вследствие на избухването на COVID-19[1], и по-специално член 6, параграф 1 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като има предвид, че:

(1) На 7 август 2020 г. Чешката република поиска финансова помощ от Съюза, с която да допълни националните си усилия за преодоляване на въздействието от избухването на COVID-19 и в частност — на социално-икономическите му последици за работниците и служителите.

(2) Избухването на COVID-19 и предприетите от Чешката република извънредни мерки за преодоляване на разпространението на вируса и на социално-икономическите и здравните последици от този феномен се очаква да се отразят изключително сериозно на публичните финанси. Според прогнозата на Комисията за Чешката република от пролетта на 2020 г., към края на 2020 г. дефицитът по консолидирания държавен бюджет се очаква да достигне 6,7 % от брутния вътрешен продукт (БВП), а консолидираният държавен дълг — 38,7 % от БВП. Според междинната прогноза на Комисията за Чешката република от лятото на 2020 г., през 2020 г. БВП се очаква да намалее със 7,8 %.

(3) Избухването на COVID-19 блокира значителна част от чешката работна сила. Това доведе до внезапно и сериозно увеличение на публичните разходи за Чешката република, свързани с посочените в съображения 4—8 схема за подпомагане на работата на непълно работно време — програмата „Антивирус“ (и нейните подпрограми вариант А и вариант Б) и подобни мерки, насочени към непреките разходи за труд (вариант В на програма „Антивирус“), както и с подпомагането на самостоятелно заетите лица.

(4) По-конкретно, с посочените в искането на Чешката република от 7 август 2020 г. изменено правителствено решение № 353 от 31 март 2020 г. и член 120 от Закон № 435/2004 за заетостта бяха въведени варианти А и Б на програмата „Антивирус“. С тези мерки частично се субсидират разходите за заплати при работодателите от частния сектор, принудени да преустановят или значително

[1] ОВ L 159, 20.5.2020 г., стр.1.

да ограничат стопанската си дейност като пряко следствие от предприетите от властите мерки (вариант А) или косвено — поради отрицателното икономическо въздействие на пандемията (вариант Б): тук спадат например наетите лица, които не са в състояние да работят поради ограничения за пътуване. При вариант А държавата субсидира 80 % от изплащаните възнаграждения, но не повече от 39 000 крони на наето лице на месец. При вариант Б държавата субсидира 60 % от изплащаните възнаграждения, но не повече от 29 000 крони на наето лице на месец. Докато участва в схемата, работодателят не може да уволнява наетите лица, за които получава субсидии. Периодът на тези мерки е от 12 март до 31 август 2020 г..

(5) Освен това, по силата на посочените в искането на Чешката република от 7 август 2020 г. Закон № 300/2020 и Закон № 187/2006[2] властите въведоха вариант В на програмата „Антивирус“. С тази мярка частично се субсидират непреките разходи за труд (например плащаните от работодателя социалноосигурителни вноски) на малките предприятия (до 50 наети лица), които поддържат заетостта и разходите за заплати на равнище най-малко 90 % от това, което е било в края на март 2020 г. Искането обхваща само 90 % от общите разходи за мярката с цел помощта да съответства на разходите, свързани със запазването на заетостта. Основата на изчисляването е ограничена до 150 % от средната брутна заплата в Чешката република. Субсидията може да се предоставя за част от периода юни—август 2020 г. или за целия този период.

(6) С посочената в искането на Чешката република от 7 август 2020 г. програма „Pětadvacítka“, въведена със Закон № 159/202[3], се предоставя данъчно облекчение от 500 крони на календарен ден на човек на самостоятелно заетите лица, които поради риск за общественото здраве или предприетите от властите кризисни мерки са били принудени да преустановят или значително да ограничат стопанската си дейност. Програмата е разделена на два периода на субсидиране: от 12 март до 30 април 2020 г. и от 1 май до 8 юни 2020 г.. Данъчното облекчение представлява пропуснати приходи за държавата, което за целите на прилагането на Регламент (ЕС) 2020/672 на Съвета може да се приеме за равностойно на публични разходи.

(7) По силата на посочените в искането на Чешката република от 7 август 2020 г. Закон № 136/2020 (за социалното осигуряване) и Закон № 134/2020 (за здравното осигуряване) властите въведоха частично освобождаване на самостоятелно заетите лица, които запазват заетостта за периода на подпомагане, от здравно- и социалноосигурителни вноски. Държавата поема плащането на съответната вноска, дължима за месеците от март до август 2020 г. Максималният подлежащ на отмяна размер се определя от закона.

(8) Накрая, по силата на посочените в искането на Чешката република от 7 август 2020 г. правителствени решения № 262 от 19 март 2020 г., № 311 от 26 март, № 354 от 31 март, № 514 от 4 май и № 552 от 18 май, както и член 14 от Закон № 218/2000 за бюджетните правила, както е изменен (за малките предприятия в сферата на първичната селскостопанска и горска продукция) и член 3, буква з) от Закон № 47/2002, както е изменен, за подкрепата за МСП (за всички останали

[2] Изменен Закон № 300/2020 за освобождаване от социалноосигурителни вноски и вноски за държавната политика по заетостта, плащани от някои работодатели като данъкоплатци във връзка с извънредните мерки по време на епидемията през 2020 г., и за изменение на Закон № 187/2006 за здравното осигуряване.

[3] Изменен Закон № 159/2020 за облекчение като компенсация за въздействието на предприетите в отговор на коронавируса SARS CoV-2 кризисни мерки.

малки предприятия), властите въведоха помощ за грижи за самостоятелно заетите лица. С тази мярка се компенсира понесената от самостоятелно заетите лица загуба на доходи поради необходимостта да се грижат за деца или за зависими от грижи лица вследствие на затварянето на детските заведения и заведенията за социални грижи. Дневният размер на помощта е 424 крони за март и 500 крони за април, май и юни.

(9) Чешката република удовлетворява условията по член 3 от Регламент (ЕС) 2020/672 за отпускане на финансова помощ. Чешката република предостави на Комисията убедителни доказателства, че, считано от 1 февруари 2020 г., нейните извършени и планирани публични разходи са се увеличили с 2 940 446 745 евро в резултат на националните мерки за справяне със социално-икономическите последици от избухването на COVID-19. Това представлява внезапно и съществено увеличение, тъй като новите мерки обхващат значителна част от предприятията и работната сила в Чешката република. Чешката република възнамерява да финансира със средства на Съюза и със собствени средства 940 446 745 евро от увеличения размер на разходите.

(10) В изпълнение на член 6 от Регламент (ЕС) 2020/672 Комисията се консултира с Чешката република и провери внезапното и съществено увеличение на извършените и планирани публични разходи, пряко свързани с посочените в искането от 7 август 2020 г. схеми за подпомагане на работата на непълно работно време и подобни мерки.

(11) Поради това на Чешката република следва да се предостави финансова помощ, за да ѝ се съдейства да се справи със социално-икономическите последици от тежкия икономически шок, причинен от избухването на COVID-19.

(12) Настоящото решение не засяга резултата от евентуалните производства за нарушения на функционирането на вътрешния пазар, които биха могли да бъдат открити в частност по силата на членове 107 и 108 от ДФЕС. То не обезсилва посоченото в член 108 изискване към държавите членки да уведомяват Комисията за случаите, които биха могли да представляват държавна помощ.

(13) Чешката република следва редовно да уведомява Комисията за изпълнението на планираните публични разходи, за да ѝ позволи да прецени доколко те са били изпълнени.

(14) Решението за предоставяне на финансова помощ се взима с отчитане на съществуващите и очакваните нужди на Чешката република, както и на исканията за финансова помощ по силата на Регламент (ЕС) 2020/672, които вече са представени или за които е планирано да бъдат представени от други държави членки, при прилагане на принципите на равно третиране, солидарност, пропорционалност и прозрачност,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Чешката република удовлетворява условията по член 3 от Регламент (ЕС) 2020/672.

Член 2

1. Съюзът отпуска на Чешката република заем с максимален размер 2 000 000 000 евро. Неговият максимален среден срок до падежа е 15 години.

2. Периодът на усвояване на предоставената по силата на настоящото решение финансова помощ е 18 месеца, считано от датата на влизането му в сила.

3. Комисията предоставя на Чешката република финансовата помощ от Съюза чрез максимум осем транша. Всеки транш може да се изплаща на една или няколко вноски. Срокът до падежа на вноските по първия транш може да бъде по-дълъг от максималния срок до падежа, посочен в параграф 1. В такъв случай срокът до падежа на останалите вноски се фиксира така, че след изплащането на всички траншове да е бил спазен посоченият в параграф 1 максимален среден срок до падежа.

4. Отпускането на първия транш зависи от влизането в сила на споразумението за заем, посочено в член 8, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2020/672.

5. Чешката република поема разходите по посоченото в член 4 от Регламент (ЕС) 2020/672 финансиране от Съюза за всеки транш, а също така и евентуалните такси и направени от Съюза разходи във връзка с това финансиране.

6. Комисията определя размера и датата на отпускане на траншовете, както и размера на вноските.

Член 3

1. Чешката република може да финансира следните мерки:

а) програмата „Антивирус“ — както е предвидена в изменено правителствено решение № 353 от 31 март 2020 г. и член 120 от изменения Закон № 435/2004 за заетостта;

б) вариант B на програмата „Антивирус“ — както е предвиден в Закон № 300/2020;

в) програмата „Pětadvacítka“ — както е предвидена в Закон № 159/2020;

г) частичното освобождаване на самостоятелно заетите лица от дължимите здравно- и социалноосигурителни вноски — както е предвидено в Закон № 136/2020 (за социалното осигуряване) и Закон № 134/2020 (за здравното осигуряване);

д) помощта за грижи за самостоятелно заетите лица — както е предвидена в правителствени решения № 262 от 19 март 2020 г., № 311 от 26 март, № 354 от 31 март, № 514 от 4 май и № 552 от 18 май; както и в член 14 от Закон № 218/2000 за бюджетните правила, както е изменен (за малките предприятия в сферата на първичната селскостопанска и горска продукция) и член 3, буква з) от Закон № 47/2002, както е изменен, за подкрепата за МСП (за всички останали малки предприятия).

Член 4

Чешката република уведомява Комисията до [*ДАТА: 6 месеца след датата на публикуване на настоящото решение*] за изпълнението на планираните публични разходи и продължава да я уведомява за това на всеки 6 месеца, докато тези разходи не бъдат изцяло изпълнени.

Член 5

Адресат на настоящото решение е Чешката република.

Член 6

Настоящото решение се публикува в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Съставено в Брюксел на […] година.

За Съвета
Председател